

GRUZJA

- **DOLNA KARTLIA**
 - **Tbilisi**
 - **Metechi** – kościół M.B. Metechskiej + monastyr
 - **Saczino** – Pałac Daredżani
 - **Sioni** – katedra
 - **Anczischati** - Bazylika Anczischatyjska
 - **Carskie Banie** – łaźnie (Roman Style Baths w Nacikola Fortress)
 - **Narikala** – zamek na starym mieście
 - **Kartlis Deda** – pomnik matki Gruzji
 - **Aleja Szoty Rustaweliego** – główna ulica stolicy
 - Biblioteka Narodowa
 - Pałac Młodzieży – dawny pałac Gubernatora
 - **Kaszueti** – kościół z białego kamienia
 - **Wielka Synagoga**
 - **Meczet**
 - Budynki – teatru, opery
 - Ogród botaniczny
 - **Góra Mtacminda** - Święta góra
 - **Mamadawitis** - Kościół **Mama Dawiti** na wzgórzu
 - Wieża telewizyjna
 - Kolejka linowa
 - Stare Miasto – spacer
 - Muzeum Pieniędzy.
 - **Dmanisi** – antyczne miasto, siedliska prehistorycznych ludzi – ok. 90 km na Pd-Zach. Od Tbilis
 - **Bolnisi** – bazylika z końca V w. – 10 km na zachód od miasta Marnueli
 - **Bagineti**
 - Pałac królewski
 - Wykopaliska
 - **Gruzińska Droga Wojenna – Tbilisi – Kazbegi**
 - **Mecheta** – stara stolica Gruzji, najładniejsze miasto (20 min od Tbilisi)
 - **Sveti Choweci** – katedra (drzewo życia) – UNESCO
 - **Dźwari** – monastyr – UNESCO
 - **Samtawro** – nekropolia + zespół architektoniczny – UNESCO
 - **Bebriscyche** – twierdza
 - **Sziomgwime** – kompleks klasztorny – 12 km na zachód od miasta
 - **Klasztor Giorgi**
 - **Klasztor Zedazeni**
 - **Armazi Ciche** - twierdza
 - **Ananuri** – twierdza, zespół zabytków
 - **Zhinvali** – jezioro Żinwalskie o turkusowych wodach
 - **Przełęcz Krzyżowa** – punkt widokowy (za wioską Pasaauri)
 - **Dolina Sono** – wolnostojące baszty
 - **Kazbegi** – miasteczko u stop góry - wulkanu **Kazbek**

- **Stepantsmida** – zamek, klasztor, dzwonnica
 - **Gergeti** – wioska u stóp góry **Tziminala** 2170 m.n.p.m. + kościół na szczycie + lodowiec **Gergeti**
 - **Cminda Sameba** – kościół Świętej Trójcy – 2 km na zachód od miasta Kazbegi
 - **Wąwóz Darialski** – u wejścia do wąwozu stoją ruiny gruzińskiego zamku
-
- **KARTLIA WEWNĘTRZNA**
 - **Uplisciche** – największe miasto skalne w Gruzji (gruzińska Petra)
 - **Gori**
 - **Goridźwari** – kościół
 - Twierdza
 - Muzeum Stalina
 - **Borjomi (Bordzomi)**
 - Zielony klasztor
 - Romanov palace – w sąsiedztwie Likani
 - Źródła wody mineralnej
-
- **IMERETIA**
 - **Sataplia**
 - Rezerwat Sataplijski – odciski dinozaurów
 - Jaskinia + wulkan
 - **Kutaisi**
 - **Bagrati** – katedra – UNESCO
 - **Gelati** – monastyr – UNESCO – 11 km na Pł.-Wsch. Od Kutaisi
 - Bazary
 - Jaskinie w wapiennych skałach
-
- **KACHETIA**
 - \
 - **Dawid Garedża** – kompleks klasztorny, skalne miasto
 - **Sihnahi** – stare miasto, mury obronne – drugi co do wielkości mur po chińskim
 - **Bodbe** – monastyr
 - Malownicza droga między **Tbilisi** a **Telawi**
 - **Telawi**
 - **Dzweligdawani** – zamek – twierdza
 - **Batoniscyche** – pałac – rezydencja królewska
 - Okolice:
 - **Alawerdi** – monastyr i katedra, pałac Chanów - 18 km na Pół.-Zach. Od Telawi
 - **Cinandali** – pałac i ogrody
 - **Ikalto** – monastyr – 4 km na Pół.-Wsch. Od Telawi
 - **Szuamta** – klasztor – 7 km na Pd.-Zach. Od Telawi

- **Gremi** – ruiny dawnej stolicy,
 - **Mtawar Angelozi** – cerkiew
 - **Tarsa Galawani** – cerkiew
 - cytadela
- **Udżarma** – twierdza
- **Kwareli** – klasztor
- **Kwetera** – Pałac, kościół, mury obronne – okolice miasta Achmeta
- **P.N. Lagodechii**

- **ADŻARIA**
 - **Batumi**
 - Ogród botaniczny
 - Akwarium
 - Muzeum Stalina
 - Kościół NMP
 - Plantacje herbaty i cytrusów poprzeplatane ze starożytnymi ruinami
 - Synagoga
 - **Gonio** – twierdza
 - **Sarpi** – plaże
 - **Dandalo** – 1000 letni most
 - **Machuntesi** – 1000 letni most

- **CHEWSURETIA i TUSZETIA**
 - **Chachabo** – wioska złożona z baszt mieszkalnych
 - **Muco** –warowne budowle
 - **Szatili** – wieś twierdza
 - **Darto** – wioska z mieszkalnymi basztami
 - **Omalo** – baszty obronno-mieszkalne
 - **Chachmaty**
 - **Udani**

- **SWANETIA**
 - **Uszguli** – najwyżej położona osada (UNESCO)
 - **Mestia** – średniowieczne baszty mieszkalne (UNESCO) – powyżej Mestia można zobaczyć wszystkie najwyższe szczyty w Gruzji

- **RACZA**
 - **Nikorcmida** – katedra – okolice miasta Ambrolauri
 - **Oni** –synagoga

- **SAMCCHE - DZAWACHETIA**

- **Achalciche** – twierdza **Chertwisi** – 30 km na Pd.-Wsch. Od miasta
- **Zarzma** – monastyr + dzwonnica (czaszki mnichów w krypcie)
- **Sapara** – cerkiew, monastyr, wieża zegarowa
- **Wardzia** – miasto – klasztor wydrążone w skale, ciekawy system wodny
- **Kumurdo** – ruiny wielkiego monastyru
- **P.N. Borżomi – Karagawli** – góry, trasy wycieczkowe, ptactwo
- **Timotesubani** – monastyr
- **Ackuri** – ruiny twierdzy
- **Wanis Kwawebi** – klasztor w zboczu kanionu
- **Tmogwi** – malownicze ruiny twierdzy – 2 km na Pół. Od Wardzie

- **INNE**

- **Nokalakewi** – ruiny starożytnego miasta, okolice miasta Senaki
- **Żebota** – dwa kościółki – 2 km na Pół.-Wsch. Od miasta Tianeti

Opracowali:

Joanna Zapęcka

Cyprian Pawlaczyk